

# Jó reggelt, Televízió!

Lukács György fontos és vaskos könyvének az *Est-tükor sajátosságának* motívójul Marxot idézi: „Nem tudják, de teszik.” Ilyen tömören fogalmazva meg azt a közvetlenséget, ahogyan az emberek reagálnak az őket körülvevő hétköznapi valóságra: a dolgok, jelenségek bonyolult összefüggései az emberiség fejlődése során főlhalmozódó tapasztalatok, szokások birtokában olyan természetességgel jelennek meg előttünk, hogy a mögöttük levő hatalmas eredmények nem is látszanak, gondolkodás nélkül vesszük tudomásul azokat. Itt van például a televízió. Az embernek eszébe se jutna egy-egy produkció, riport, film láttán, hogy a tudomány milyen szenzációs teljesítménye asszisztál a műélvezethez, az esti szórakozáshoz. Az emberek nem tudják, csak élvezik a tudomány és technika eme századunk csodájának napi közvetlenségét — jóllehet az a televízió, háttérben marad, közvetítő eszköz csupán a műsor és közönsége között.

Vitray Tamás *Jó estét, Magyarország!* sorozata a máskor kulisszák mögé húzódozó „közreműködőt”, a tévét szólítja elő rivaldafénybe, teszi meg főszereplőnek. Tehát ez is produkció, bár-hogyan tiltakozik ellene Vitray. Csak nem a hagyományos értelemben vett televíziós produkció, a technika monológja önmaga és néhány kölcsönvett sajtó-

műfaj színpadán. Erénye az ötlet, a lehetőségek kártyáinak nyílt színi fölírása — hibája a fent említett „színpad” tisztázatlansága.

Egy esztendő után kedde este láttuk a második adást, ahol a „hogyan” már kiderült, a „mit” azonban még várat magára. A szerkesztők, riporterek, a stáb (sőt a néző is) látja, érzi, érti már a *forma* előnyeit — csak éppen bizonytalan a felől, milyen *tartalommal* töltsék ki azt. A minden különösebb előkészület nélkül, a spontaneitás kétségtelenül vonzó hangulatot tud teremteni, ha ráadásul az egyidejűség izgalmasságát, a spontaneitás kétségtelenül vonzó hangulatot tud teremteni, ha ráadásul az egyidejűség izgalmasságát, a spontaneitás kétség-

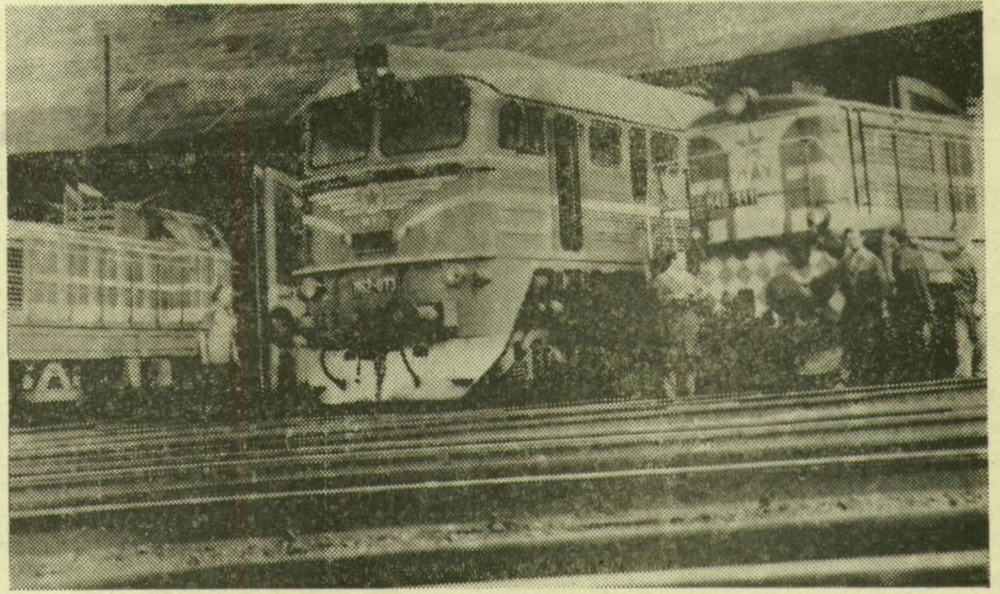
Szakmaszeminarium Televízióknál? A riporterszakma azért ennél előbb jár...  
N. I.

## Korszerűbb textíliák

Szerdán a Könnyűipari Minisztériumban tájékoztatta a sajtó munkatársait a Textilipari Minőségellenőrző Intézet a textil- és textilruházati vállalatok, szövetkezetek gyártmányfejlesztésének legújabb eredményeiről. Az elmúlt egy év során több mint 400 új terméket vizsgáltatottak, s az elemző munka eredményeképpen megállapították, hogy jelentős szellemi és anyagi befektetéssel ugrásszerűen fejlődött ez az iparág. Tovább bővült a műszalak felhasználása, köztük a poliészter, a poliakrilitril, a polipropilén szálak alkalmazása. Ezekkel könnyen kezelhetővé tették a termékeket. Egyre több vállalat alkalmazza a műgyantás kezelést, amely kevésbé gyűrődővé tette a kelméket. A kötő- és hurkolóipar, elsősorban a Békéscsaba-i Kötöttárugyár és a Pamutnyomóipari Vállalat technológiai módosításokkal megakadályozta, hogy termékeik ki-nyúljanak vagy összemennek, így a jövőben méret-tartók lesznek.

Az idén már elterjedt az úgynevezett *sublatic* eljárás, amelynek segítségével jelentősebb beruházás nélkül gyorsan tudják változtatni a kelmék mintáját.

A Paszományúru Gyárban megkezdték a fényálló függönyök gyártását. Ez az újdonság már nem veszti el színt a napfény hatására sem.



# Fűtőházi emberek

A hattyasi sorompónál elfordulok a sínek közé. Nem szól rám senki. Igaz, nincs is itt különösebb forgalom, vasúti kocsikat alig látni, két darab tartálykocsi vesztegel egymástól távol. Az egyik olasz, a másik egy osztrák cég nevét viseli. Kopottan, fűcsomókkal, paréjjal körülveve meglepően semmitmondó a rendező-pályaudvar épülete. Persze ennek a területnek csak a neve rendező, a nagy szerelvényeket, akár tehervonatokat, akár személyvonatokat, nem ezen a pályaudvaron állítják össze. Jobb oldalon, tető alatt vagonokat javítanak, lejebb, a vasúti töltés mellett gyártelep kinézetű a fűtőház.

Az M-62-es és az M-40-es és az M-62-es Diesel-mozdonyok 1000, illetve 2000 lóerős motorral vannak felszerelve. Nagyobb teher- és személyvonatokat húznak.

Búcsúzól mentegetődik Csonka Imre: — Az én korosztályom már kihagyta a gőzöst, ugrottunk a fejlődésben.

### AZ M-62-ES

Vannak a fűtőházban olyan emberek, akik semmit sem hagytak ki a mozdonyok történetéből. Kovács Endre üzemelési csoportvezető több mint harminc esztendeje került a szegedi fűtőházba. Nosztalgikusan megjegyzi: — Az idő úgy látszik gyorsabban szalad, mint a legmodernebb mozdony. 1938-ban kerültem a vasúthoz.

### PIROSKA ÉS TÁRSAI

Többen is be- térnek az üzemgazdász szobájába, s beszélgetünk a régi fűtőházak életéről, a mozdonyok beceneveiről. A 22-es jelzésű apró gőzösnek Nyalóka volt a keresztneve. A fűrészesge miatt ragadt rá. Különböző a kettős szám azért az első, mert a csatló két kerékre volt szerelve, csak ennyit hajtott. A 377-es (három keréket mozgató) a csatló Kacska névre hallgatott, hosszú nyaka, kéménye miatt. A 424-es, mint a legerősebb hazai gőzös (körülbelül 800 lóerős) a Bivaly nevet kapta.

Ez volt a múlt, de vajon a mostani Diesel-mozdonyoknak van-e valamilyen keresztneve? Van bizony. Színűk, vagy gyártójuk miatt kaptak becenevet. Az M-28-as Zöld béka, az M-41-es Pirokska, és a legerősebb, az M-62-es Szergej néven ismert a szakmai ber-

### MEGÁLL MELLETTÜNK EGY EGÉSZEN FIATAL FIÚ, RIGÓ IMRE. KÖZBEN KIDERÜL, HOGY SZAKKÉPZETT JÁRMŰLAKATOS, KÉT HÉTTEL ELŐZÖTT TETT JELES RENDŰ SZAKMUNKÁS-VIZSGÁT. KISTELEKEN LAKIK, S AMINT MONDJA, GYEREKKORA ÓTA A VASÚTHOZ KIVÁNCOZOTT. NAGYAPJA VOLT VASUTAS, S VALÓSZÍNŮ SZÉP MESEKET MONDHATOTT ANNAK IDEJÉN UNOKÁJÁNAK, MERT AZ NEMCSAK ELHÁROZTA, HOGY MOZDONYVEZETŐ LESZ, DE IGEN KÖZEL ÁLL A MOZDONYOKHOZ. A TANULÓIDEJÉTEK GŐZÖSÖK MELLETT TÖLTÖTTÉ, MOST A MOTOROSOKAT JAVÍTATJA. KEZDŐ ÓRÁBERÉ 8 FORINT.

Lesz-e magából mozdonyvezető?

— Még nem tettem le a róla, bár az orvosi vizsgám a szemem miatt második csoportosnak minősítették. Alapítóláig szintévesztő vagyok. De azt is hallottam, hogy ez az állapot változik.

A műhelyben körülnézünk még Bakacsi István üzemgazdással. Elmondja, hogy az utóbbi időben sokat javultak a munkakörülmények, s jelenleg nincs is létszámbéli egyetlen szakmában se, csupán férfi segédmunkásokat tudnának alkalmazni. A közeljövőben körülbelül 25 millió forintot költenek a fűtőházra, azaz járműjavítóra, hogy a régi üzem is felzárkózzon a mozdonyparkban bekövetkezett előrelépéshez.

Gazdag István

### „UGROTTUNK”

Miért nevezik fűtőháznak? Bakacsi István üzemgazdász azt feleli, hogy a gőzösök idején a pihenő masinákat itt „tartották gőz alatt” illetve a hibásakat kijavítván felfűtötték a kihűlt gőzmozdony kazánját. A magyarázat igencsak kézenfekvő. A félkör alakú fűtőháznak huszonhárom kocsiállása van. A körív, közepén egy hatalmas fordítókör, amely ráirányítja a mozdonyt a megfelelő javítóállásra. A kezelő hangszórón át kap utasítást: „A 424-es beáll a tizenhetesre!”

Beszélgünk egy fiatal technikussal, akinek a kezében zseblámpa van. Csonka Imre beosztása rezortos, négy esztendeje dolgozik a szegedi fűtőházban, a textiliparból vándorolt a vasúthoz. Kérdem tőle, hogy mit tud a gőzmozdonyokról?

— Sajnos, nem tudok semmilyen adatot a gőzösökről — mondja legnagyobb meglepetésemre, de amint fürkészem az arcát, látom, hogy egyáltalán nem röstelli tájékozatlanságát. — En motoros mozdonyokkal foglalkozom, azokat ellenőrzöm. Amikor idekerültem, már megkezdődött a Diesel-program.

Az új motorosmozdonyokról viszont annál többet tud mondani. Sorolja, hogy a legkisebb teljesítményű az M-31-es, amely 450 lóerős, és rendszerint a pályaudvarokon dolgozik, mint tolatómozdony. A B-B motoros 400 lóerős, de ez nem csupán vontatómozdony, mivel néhány fülke is van a kocsin. „Ezek viszik a pécsi

## Párbeszéd Sándorfalva strandjáról

Ha egy nagyközségben az a kívánság támadna, hogy legyen strand, nem sokat lehetne szólni e kívánság ellen. Mellette sokkal többet. Sándorfalva tanácsülésén is kérték a lakosság szíveskedését, és kérték bennünket is, menjünk ki, nézzük meg, milyen is a falu strandja.

Mert Sándorfalvának van is fürdője, meg nincs is. Két lépcső vezet a nagy medencébe — jó nagy medence —, és a nagyszerűen elkerített gyerekmedencébe a harmadik. Tizenkét rajtkő is ágaskodik a cementkorlátok. Húsz teljesen ép kabinsorakozik a partján, és csak kettőnek nincs ajtaja.

A mostani maradványokból számolva, 23 ligeti pad lehetett ott annak idején. Csak a deszka hiányzik róluk. Gyönyörű szép gesztenyefák és két platán veti az árnyékot, de nincs kire vessé. Be is van kerítve tisztességesen a fürdő, csak éppen embert nem látni itt. Vízét is csak annyit, hogy néhány béka lábat mosson benne.

Első látásra el lehet hinni, hogy ennek a strandnak ragaszkodó vendégei voltak hajdanán. Hírek szerint stráfkocsival jártak ide a szomszéd községekből is.

A tanácselnök első szavaiból kitűnik, hogy nem először vetik szemére, miért nem lehet fürödni, ha minden van hozzá.

— Minden van, csak éppen víz nincs. Használt kazánból építették a kút falát 35-ben. Időközben tönkrement. Négy éve 67 ezer forintért megjavítottuk, és májustól szeptemberig vártuk, hátha megtelik a medence. Nem telt meg.

Hallgatva a hozzáfértek tanácsára, drága pénzen villanyt vezettek a 287 méter mély kúthoz, és búvárszivattyút építettek bele. Hétken át szívatták, de a medence ettől se lett tele.

— Az út másik oldalán ágaskodik a víztorony. Esetleg abból.

— Sajnos, nem lehet. A glóbus kútja annyi vizet

se ad, hogy a falunak elég lenne. A számítások jóval többet ígértek, mint amennyi van. De ha adna elég vizet, akkor is drága lenne. Egyszeri feltöltése 8 ezer forintot vinne el.

— És egy új kút?

— Csak ez lehet a megoldás. Ígéretet kaptunk rá, hogy fúrnak újat. Beségítene ez a víztorony feltöltésébe is — elkerülhetetlenül szükség lenne rá — és ellátná a medencét is.

Ígéret még mindig van, kút még mindig nincs. Sokba kerül.

— Ekkora faluban olcsóbb megoldást nem találnánk? A lakosság segítségével talán.

— Nagyszerű ajánlatunk van. Sándorfalva tősgyökeres kútfúró családja akár nyári szabadság idején is megfúrná a kútát. Szíveségből, társadalmi munkában. Segítségnél akár az egész falu eljönne. Mert valóban kellene a strand. És a több víz is kellene.

— Hát akkor? Fogjunk hozzá!

— Háromszáznegyven méter hosszú cső kellene. Ha ehhez hozzá tudnánk jutni, egykettőre állna a kút.

Közhirű tetetik... Segítsen, aki tud.

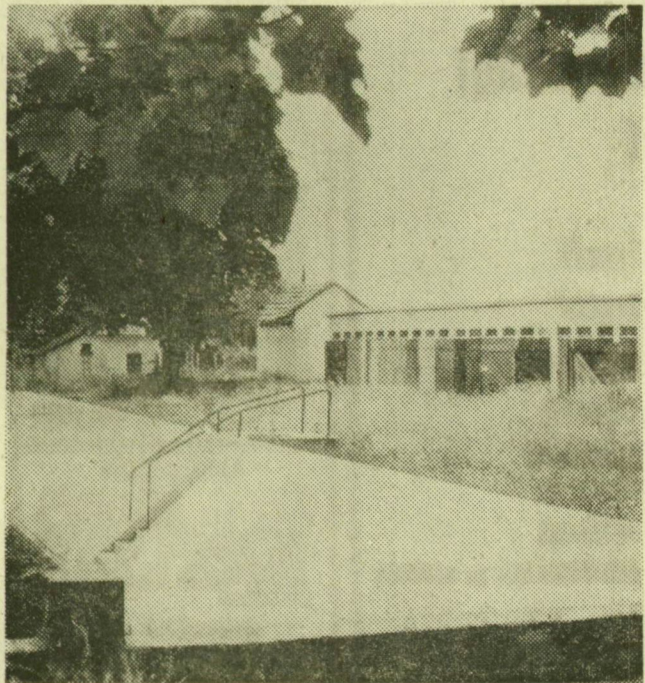
H. D.

## Nyári hangversenyek

A filharmónia nyári színpadja idén is érdekesnek ígérkezik. Július 10-én, hétfőn este 8 órakor NSZK-beli orgonaművész, Helmut Schick mutatkozik be a Dómban. Műsorán Bach két korállelőjátéka, Esz-dúr prelúdium és fugája, C. Franck a-moll korálfantáziája, valamint egy-egy Clérambault- és Boellmann-mű szerepel. A Dómban még két koncertet rendeznek a nyáron, az egyiknek vendégművésze az NDK-beli Chistian Collum

lesz július 24-én, a másikon a Szegedi Szimfonikus Zenekart vezényli Szalatsy István; Lehotka Gábor, Berdál Valéria, Román Zoltán, Kovács Kálmán és Csala Benedek közreműködésével.

A muzsikáló udvar koncertje július 27-én este 8 órakor kezdődik a városi tanácsház udvarán, ahol a Rajnai Kamarazenekar lép közönség elé, Kocsis Albert és Horst Hegel közreműködésével.



Részlet a strandról

## Biológusnapok

Tizenötödik alkalommal rendezik meg az idén az országos biológusnapokat, szeptember 8. és 10. között Szekszárdon. Ebből az alkalomból szerdán a Magyar Sajtó Házában tájékoztatót tartot-

tak. Dr. Hortobágyi Tibor egyetemi tanár, a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat biológiai országos választmányának elnöke ismertette a jubileumi ülésszak eseményeit.